

ONTWAPENING – MILIEU – MENSENRECHTEN

**Friends of
the Earth**
Vlaanderen & Brussel

Bulletin

zomer
2010

Friends of the Earth bulletin

Driemaandelijks tijdschrift, jaargang 19, nummer 3, zomer 2010

Colofon

Redactie:

Lieve De Kinder, David Heller,
Willem Van den Panhuysen,
Famke Vekeman, Andy Vermaut

Secretariaatsadres

Friends of the Earth, Vlaanderen
en Brussel vzw
Maria Hendrikaplein 5-6,
9000 Gent.
Tel +32-9-242 87 52
Fax +32-9-242 87 51
www.moederaarde.be
contact@motherearth.org
Open Ma. t/m Vr. 9u-17u

Redactieadres:

Friends of the Earth- redactie:
lieve@motherearth.org

Homepage Bulletin:

www.motherearth.org/bulletin

Rekeningnummer

523-0460460-76 (België)
000-161-8561-19 (NL)

Copyright

Overname en gebruik van artikels
worden aangemoedigd mits bron-
vermelding.

Druk: Druk in de Weer, milieu-
vriendelijke inkt en papier.

Lokale FoE Groepen

FoE Brussels

(English-language-group)
Contact: Dario Ceccarelli
info@friendsoftheearth.be
<http://brussels.friendsoftheearth.be>

FoE Brussel (Nederlands- & Franstalige groep rond The Big Ask in Brussel)

Contact: Famke Vekeman
famke@motherearth.org

FoE Hasselt

Contact: Wim Stevens
wilmstevens@hotmail.com

Klimaat- en Vredesactiegroep Pimpapoentje

Contact: Andy Vermaut
andy.vermaut1@telenet.be

FoE Campagnes/Projecten

(Contacteer via FoE kantoor tenzij
anders vermeld wordt)

Kernontwapening

Contact: David Heller
david.heller@foeeurope.org
GSM: 0472 342463

Klimaat/Energie

Contact: Famke Vekeman
famke@motherearth.org

Verarmd Uranium

Contact: Ria Verjauw
C. Meunierstraat 62, 3000 Leuven
ria@motherearth.org
GSM: 0474 75 66 68

Werkgroep Inheemse Volkeren

Contact: Lieve De Kinder
lieve@motherearth.org

VRAK: AKTIE VRedesbelasting

Contact: Dirk Panhuis
vrak@advalvas.be
<http://surf.to/vrak>

Kempisch Forum Voor Atoomstop

Contact: Jan Claes

Lidmaatschap

Je bent lid vanaf 5 à 30 euro per
jaar. Je ontvangt dan het maan-
delijks e-zine, het driemaandelijks
bulletin en korting in Lekker Gec en
Kommertijd, twee vegetarische
restaurants in Gent. Je bent donateur
vanaf minstens 2,5 euro per maand.

Je ontvangt naast wat hierboven
vermeld is ook 10% korting op FoE
merchandise. Een formulier voor lid-
maatschap via permanente opdracht,
wat we sterk aanmoedigen, kan je
downloaden op www.moederaarde.be

Een andere optie is om je lidgeld over
te schrijven op het rekeningnummer
van Friends of the Earth, met vermeld-
ing: lidgeld + naam en voornaam.

Foto: www.foei.org

Protestactie na de gasramp in Bhopal in India

Voorwoord

Beste lezer,

Op de kleine foto hierboven, een van de winnende foto's van de Friends of the Earth fotowedstrijd, zie je de eis 'justice now', op een demonstratie na de gasramp in Bhopal, Indië. Momenteel kunnen we dezelfde eis uitschreeuwen na de ramp met de Deepwater Horizon in de Golf van Mexico, maar ook om zoveel andere situaties rond het thema klimaatrechtvaardigheid. De grote problemen van klimaat en sociale rechtvaardigheid waren echter wel voor een groot deel afwezig in de media en de verkiezingsdebatten in de aanloop naar de verkiezingen van 13 juni 2010. Hoewel het nu meer dan ooit dringend is om collectief onze verantwoordelijkheid op te nemen tegen de opwarming van de aarde en de sociale gevolgen hiervan, en tegen het onverantwoorde risicovol handelen van vervuilende bedrijven in de energiesector, lijkt het alsof bij de voorbije verkiezingen vooral 'eigen portemonnee eerst' en 'entertainment' (moderne variant van 'brood en spelen') hoogtij vierden. Wij zullen alvast blijven aandringen bij de regering voor een sterke, bindende en sociale klimaatwet. En in dit nummer krijgen klimaat en sociale rechtvaardigheid wel de volle aandacht.

We wensen je een energievolle zomer toe.

De redactie

COVER: Moeder met kind plant jonge boompjes, in het kader van een herbebossingsactie door de gemeenschap in Kenia.

© FoEI / Alex G. Kamweru (agkamweru@yahoo.com); www.foei.org

Friends of the Earth, afdeling Vlaanderen en Brussel, is een pluralistische gewestelijke thematische milieuvereniging. De vereniging benadrukt in het bijzonder de banden tussen milieu en dossiers rond mensenrechten, oorlog en vrede en beklemtoont de noodzaak van internationale samenwerking. De organisatie gebruikt onderzoek, educatie & sensibilisatie, beleidswerk en geweldloze directe actie als hefboomen om haar doelen te verwezenlijken. De vereniging is lid van het Anti-Oorlogsplatform, de Bond Beter Leefmilieu, Ecopower, het Gents Ecologisch Centrum, Netwerk Bewust Verbruiken en het Platform voor Biologische Landbouw. Internationaal is de vereniging lid van Friends of the Earth international en aangesloten bij Abolition 2000 - het internationaal netwerk voor de afschaffing van kernwapens - en het International Peace Bureau. De verantwoordelijkheid voor de artikels in het bulletin Friends of the Earth ligt bij de auteurs zelf. Friends of the Earth is een Netwerkproject. Je kan ons steunen door Krekelsparen, ons projectnummer is: 96/0004. Je kan ons ook steunen via Dynamosparen. Indien je geïnteresseerd bent om ons op deze wijze te steunen aarzel dan niet om contact op te nemen met het FoE secretariaat of met Triodos bank (02/548 28 29).

Cochabamba, Top voor Klimatrechtvaardigheid

David Heller

Na de mislukte VN Klimaatonderhandelingen in Kopenhagen riep de regering van Bolivia de Wereldconferentie over Klimaatverandering en de Rechten van Moeder Aarde (World People's Conference on Climate Change and the Rights of Mother Earth) samen van 19 tot 22 april. Campagnevoerders van Friends of the Earth International en vele van onze partnerorganisaties waren aanwezig. Nnimmo Bassey, voorzitter van Friends of the Earth International, nam deel aan de conferentie en schreef blogs vanuit Cochabamba. In zijn eerste bericht keek hij uit naar de top:

De top trok 17.000 geregistreerde deelnemers aan en de activiteiten begonnen vandaag via de werkgroepen en een bijeenkomst van volkeren, georganiseerd door Via Campesina, de grootste wereldwijde landbouwersbeweging, en Friends of the Earth International. De top staat op verschillende wijzen in scherp contrast tot deze in Kopenhagen. Om te beginnen is dit een bijeenkomst van regeringen en volkeren. In Kopenhagen werd geen moeite gespaard om de gemeenschap van burgers uit de conferentie te houden. Die conferentie was gekarakteriseerd door uitsluiting van de civiele beweging, arrestatie van klimaatactivisten en brutaliteit ten overstaan van hen die op geweldloze wijze in de straten protesteerden. In Cochabamba bood de politie waar nodig hulp. Ze droegen zelfs badges als teken dat ook zij deelnemers waren. De stem van het volk, waartegen in Kopenhagen een afkeer bleek te bestaan, is net de essentie van de bijeenkomst in Cochabamba.

FoEI nam deel aan een aantal werkgroepen (voedselsoevereiniteit en landbouw, financiën en klimaat, bossen, bedreigingen van de emissiehandel van broeikasgassen en actiestrategieën). Sommige van de politieke standpunten van FoEI werden aangenomen in de slotdocumenten en in de afsluitende plenaire sessies, waar een akkoord werd bekomen over de samenvattende documenten van de andere werkgroepen.

FoEI kreeg media aandacht in Democracy Now!, The Guardian, Prensa Latina, Agencia Bolivariana de Noticias, Le Courrier.

De officiële overeenkomsten van de conferentie zijn opgesomd in het Cochabamba Volkeren Akkoord. In dit akkoord staat de eis tot een heel snelle vermindering in de uitstoot van broeikasgassen voor

de ontwikkelde landen, de erkenning van de rechten van moeder aarde, en het oprichten van een "tribunaal voor klimatrechtvaardigheid", waar de klimaatschuld zou kunnen vastgelegd worden en waar individuen en landen verantwoordelijk kunnen gesteld worden voor klimaatmisdaden.

Aan het einde van de conferentie schreef Nnimmo in zijn blog: *Volgens de Boliviaanse Minister van Buitenlandse Zaken kreeg de conferentie een oproep: 'voor de promotie van het leven' of hayaya zoals gezegd wordt in Bolivia. De minister gaf een overzicht van het werk van de 17 thematische groepen gedurende de conferentie en benadrukte dat er tweeënhalf maanden voor de conferentie reeds online debatten een aanvang namen, met input van universitaire, inheemse volkeren, groepen uit de burgergemeenschap en sociale bewegingen. Hij zegt dat de Boliviaanse regering 10.000 tot 15.000 mensen had verwacht, maar op het einde van de dag namen 35.000 mensen uit 142 landen deel. Van de aanwezigen kwamen er 9.250 uit andere landen dan Bolivia.*

De volledige blog vind je hier: www.foei.org/en/blog/2010/04 Nnimmo's toespraak tijdens de openingsceremonie: www.radiomundoreal.fm/For-Africa Overeenkomst van de volkeren: <http://pwccc.wordpress.com/2010/04/24/peoples-agreement/>

Wereldbank = Elite energie

Friends of the Earth kijkt uit naar manieren om de resultaten van de conferentie bekend te maken in Vlaanderen en de rest van de wereld. Een voorbeeld is een recente actie in Brussel tegen een lening van de Wereldbank voor een megavermogen steenkoolcentrale in Zuid-Afrika.

Foto: Les Amis de la Terre
Actie op 27 mei aan de kantoren van de Wereldbank

Op 8 april keurde de Wereldbank een lening goed van 3,75 miljard dollar aan het Zuid-Afrikaanse nutsbedrijf Eskom voor de bouw van de vierde grootste steenkoolcentrale ter wereld. Dit gebeurde ondanks wijdverspreid protest van Zuid-Afrikaanse gemeenschappen en burgerorganisaties. Hoewel de Wereldbank claimt dat het een groene lening is, zal minder dan 7 % ervan naar hernieuwbare energie gaan, waarbij de rest gaat naar de massieve 4.800 megaWatt Medupi steenkoolcentrale. Een ramp voor het klimaat. Deze lening zal bovendien de Zuid-Afrikaanse armen ten onrechte benadelen in het voordeel van energiehogere multinationale bedrijven. Deze laatsten krijgen de goedkoopste energie terwijl de gebruikers een stijging van 127 % van hun energieprijzen zullen zien tussen 2010 en 2012. Vooral de armen in Zuid-Afrika zullen eronder lijden. Deze handelwijze strookt niet met de missie van de Wereldbank om een van armoede bevrijde wereld te creëren.

In reactie op deze beslissing organiseerde Friends of the Earth samen met andere NGO's een protestactie op 27 mei aan de trappen van het Brussels kantoor van de Wereldbank. De actie vond op dezelfde dag plaats als een aandeelhoudersbijeenkomst over de energiestrategie van de bank. Met de actie wordt de financiering van de Wereldbank aan het Eskom project in Zuid-Afrika onder de aandacht gebracht.

Wie binnenkwam in de bijeenkomst kreeg steenkool aangeboden door activisten die zich hadden vermomd met een masker van de voorzitter van de Wereldbank.

Bron:

www.foe.org/world-banks-375-billion-coal-loan-eskom-neither-green-nor-just

Klimaat Actie Kamp België

Andy Vermaut

Van 29 tot en met 4 augustus 2010 organiseert Climate Justice Action België voor een tweede maal een klimaatactiekamp, ditmaal in Luik. Vorig jaar gebeurde dit aan de rand van de Antwerpse haven, met een 400-tal mensen, voor een week vol workshops, acties en vorming over de strijd tegen klimaatswijziging. We legden er onder andere een dag lang de steenkooloverslag ABT stil. Ondertussen vond in december de top in Kopenhagen plaats, waar vele duizenden activisten van het internationale netwerk Climate Justice Action op straat 'system change, not climate change' eisten.

De radicale klimaatbeweging heeft een zeker momentum. We willen dat ook in België verder uitbouwen. Vandaar dat we dit jaar een nieuw klimaatactiekamp opzetten. Er sterven immers nog altijd elk jaar 160.000 mensen door de directe gevolgen van de klimaatverandering. Wereldwijd zijn er nog veel meer mensen die door klimaatgerelateerde omstandigheden op de vlucht slaan. En ondertussen zijn er miljoenen soorten

dieren en planten met uitsterven bedreigd. Als regeringen hun grenzen vergrendelen in plaats van de oorzaken aan te pakken en als bedrijven onze lucht privatiseren in plaats van hun uitstoot te verminderen, dan is het meer dan ooit tijd voor actie! We hebben amper tien jaar om een klimaatramp te vermijden. De wil om het tij te keren neemt echter toe. Betogingen zijn belangrijk, maar de door zoveel mensen uitgedrukte eisen worden nog al te gemakkelijk genegeerd. De klimaatbeweging heeft ook nood aan radicalere acties van burgerlijke ongehoorzaamheid en aan ruimtes voor educatie en uitwisseling. We hebben een beweging nodig die het systeem in vraag durft te stellen. Een beweging die de strijd tegen de klimaatverandering verbindt met de strijd voor sociale rechtvaardigheid en democratie van onderuit. Rechtvaardige en blijvende oplossingen zullen immers niet van bedrijven, de huidige politici of supranationale instellingen komen, maar moeten van onderuit gecreëerd en afgedwongen worden.

Foto: © Klimaat Actie Kamp 2009

Tweede Belgische klimaatactiekamp in Luik, van 29 juli tot 4 augustus 2010.

Op het programma: een scala aan workshops, lezingen en discussies, waar kennis en ervaring kunnen uitgewisseld worden en tal van acties. Het kamp draait volledig op ter plaatse opgewekte duurzame energie. We nodigen iedereen uit om mee te doen: het is NU dat iets moet gebeuren! Doe mee en bouw mee aan een klimaatbeweging die gaat voor radicale verandering!

Inschrijvingen en info:
www.klimaatactiekamp.org

Ben je geïnteresseerd om mee te werken, contacteer dan
info@climateactioncamp.be of
gsm 0499/35 74 95

Paulusfeesten met Friends of the Earth

Andy Vermaut

De Paulusfeesten die elk jaar plaatsvinden in de buurt van de Sint Petrus en Pauluskerk in Oostende, brengen een week lang een waaier aan muziek- en podiumkunsten en... de inkom is gratis. Dit jaar gaan de Paulusfeesten door van 11 tot 17 augustus. Friends of the Earth zal aanwezig zijn op zondag 15 augustus, met onze vrienden van de *Ecotopia biketour*, het *Lappersfort Zuurstofbos* en de *Energy Union*.

De **Ecotopia Biketour** is toe aan zijn 20ste editie en komt deze keer ook naar België! Een bonte groep mensen fietst de hele zomer lang 1.700 km en eist op deze manier meer aandacht voor het klimaat en sociale rechtvaardigheid. Ze vertrekken uit Engeland en rijden met de fiets door Frankrijk, België, Nederland en Duitsland. Onderweg ontmoeten ze veel mensen en nemen ze deel aan workshops, acties en festivals zoals de Paulusfeesten in Oostende. www.ecotopiabiketour.net

Lancering Lappersfort-Zuurstofbos:

Zoals hierboven vermeld is er goed nieuws voor Oostende en al haar inwoners want Oostende krijgt er 10 hectare bos bij dankzij Friends of the Earth en Stad Oostende! Tijdens de Paulusfeesten wordt het charter ondertekend met de stad Oostende (schepen Yves Miroir), initiatiefnemer Andy Vermaut (Friends of the Earth), Luc Vanneste (Groene Gordelfront), Bert De Someviele (Vereniging voor bos in Vlaanderen), Guido Vandenbroecke (Buitengoed), Bart Caron (Groen!) en bosbezitters Dita, Lassie en Pompier.

Energy Union is een zomertournee met Coldcut door Europa. Ze brengen een uniek interactief samenspel van campagne, muziek, feest, kunst en discussie. Met veel tips over hoe je kan bijdragen om de planeet te redden. Friends of the Earth werkt hieraan mee door o.a. discussies te organiseren. Coldcut tourt mee (Ninja Tune, Londen) met de film *Energy Union*. De groep verrichtte eerder al pionierswerk op muzikaal vlak en vertelt nu het verhaal van *intelligente energie*. Je kan de allernieuwste VJ en DJ technieken verwachten. Hun muziek is krachtig en niet na te bootsen. De beelden brengen de boodschap in geuren en kleuren tot bij jou. Coldcut maakte de mix speciaal voor dit project. Al 20 jaar combineert Coldcut kunst, muziek en activisme. Ze worden er alleen maar beter in. Of je nu danst, of naar de film kijkt, uitdagen doen ze je zeker. www.energyunion.eu

Lappersfort zuurstofbos Oostende in blijde verwachting

Friends of the Earth zoekt enthousiaste boomplanters

Programma Paulusfeesten 11 tot 17 augustus 2010

13u30 Aankomst *Ecotopia Biketour* op de parking van de Paardenrenbaan aan de Kinopolis (Koningin Astridlaan 12, Oostende). Om 14u vertrekken we met iedereen naar het Klein Strand van Oostende! Neem je fiets of een go-cart, en doe mee!

14u30 Verzameling op het klein strand van Oostende voor een Climate Alarm Game in samenwerking met de *Energy Union*. We nodigen iedereen, jong en oud, uit om hieraan deel te nemen.

16u Climate Zumba for Kids onder leiding van Delphine Steelandt

16u45 Officiële lancering van het Lappersfort Zuurstofbos.

17u tot 18u Special Climate Zumba voor iedereen. Iedereen kan meedansen, jong en oud, onder professionele begeleiding van Delphine Steelandt. Daarna zorgen de Samba Band, vele djembés en iedereen die op een alternatieve manier lawaai wil maken, voor de nodige klanken. Iedereen wordt van harte uitgenodigd om mee te swingen of lawaai te maken voor meer bos in ons land!

23u Optreden Coldcut. Energy Union is aanwezig met een film over intelligente energie, een unieke visuele show en een interactieve dansvloer!

Andy Vermaut

Toen duidelijk werd dat de grondenruil met de Vlaamse regering om het Lappersfort in Brugge te redden niet zou doorgaan, was het even slikken. Andy Vermaut (Friends of the Earth), Lassie, Pompier & Dita (ex-bosbezitters Brugge) en Luc Vanneste (Groene Gordel Front) sloegen echter de handen in elkaar en startten een aankoopfonds (zie www.saveforest.be). Het doel was het laatste bedreigde deel van het Brugse zonevreemde Lappersfortbos zelf aan te kopen en zo voor de eeuwigheid te bewaren. Om dat doel te bereiken richtten zij een heuse *Lappersfort Oxygen Factory* op (LOF). Het mocht echter niet zijn. 3,2 hectare van het Lappersfortbos werd gekapt en 13 hectare ervan bleef gespaard. En toch is de bosbeweging in blijde verwachting... van een zuurstofbos, dat uiteindelijk driemaal zo groot zal worden als het stukje verdwenen Lappersfortbos in Brugge.

De initiatiefnemers stapten af op de Oostendse schepen van actiegroepen Yves Miroir (SP.a), de stad Oostende en de volkscoöperatie Buitengoed. Struikrover André Vandekerckhove legde de contacten en al dit najaar krijgt Oostende een eigen Lappersfort Zuurstofbos. Initiatiefnemer Andy Vermaut: "Zoals alle geboortes van bossen gebeurt dit enkel via aanplanting. Toch willen wij ook duidelijk de oproep van www.groenepotloden.be ondersteunen om zoveel mogelijk zonevreemde bossen van kap te bewaren. Om de 36 dagen kapt Vlaanderen immers

nog 18 ha ter grootte van één integraal Lappersfortbos. Tevens zijn we blij dat we de uitdrukkelijke steun krijgen van de politieke partijen Groen! en SP.a en de bosdichters van de Lappersfort Poets Society. Zo kunnen we met velen onze krachten verenigen voor een bosvriendelijkere wereld. We zijn nog op zoek naar vele mensen en politici van goede wil om samen op de dag van de natuur, zondag 21 november 2010 in Oostende het Lappersfort Zuurstofbos aan te planten. Ook de burgemeesters van buurgemeentes zijn welkom."

Lappersfort Zuurstofbos wordt deel van Stadsrandbos

Het stadsrandbos Oostende wordt 150 ha groot. In 1995 plantte de groendienst de eerste bomen. Telkens de kans zich voordeed, kocht de stad extra gronden. De locatie die in het najaar 2010 door LOF kan aangeplant worden, bevindt zich aan de Stuiverstraat in Oostende. Ook het uitgekleeide stuk naast de steenbakkerij kan aangeplant worden; er is ook ruimte voorzien voor een waterpartij. Afhankelijk van de plannen van de steenbakkerij kan de stad mogelijk later nog een groot stuk grond kopen.

De totale financiële input van LOF bedraagt 30.532,29 euro en gaat integraal naar bosuitbreiding. LOF trekt geen kosten af voor campagnevoering. Buitengoed becijferde dat 1 hectare bebossing ongeveer 3.000 euro kost (incl. BTW).

De beplanting en terreinvoorbereiding gebeurt door vrijwilligers en de werknemers van Buitengoed. Yves Miroir beloofde dat de Stad Oostende de administratieve kosten voor de verdere organisatie van de aanplanting zal dragen.

De eerste aanplanting vindt plaats met veel toeters en bellen tijdens een publieksevenement op **zondag 21 november 2010, in het kader van de Dag van de Natuur.**

Stortingen zijn nog steeds welkom op het rekeningnummer

Iban: BE 61-7380-0811-8417

Bic: KREDBEBB

Meer info bij Andy Vermaut

gsm 0499/35 74 95 of

andy.vermaut1@telenet.be

Kort internationaal nieuws

samenstelling: David Heller

Grote Big Ask voor een klimaatwet in Ierland

Op 2 juni organiseerde Friends of the Earth Ierland een massale lobbyactie in het nationaal parlement, waarbij meer dan 160 mensen vanuit het hele land 86 (van de 163) parlementsleden ontmoetten met hun vraag naar een sterke en eerlijke nationale klimaatwet.

Meer dan 70 parlementsleden ondertekenden een verklaring waarbij ze zich engageerden om een klimaatwet te ondersteunen in het parlement. In deze verklaring staat het engagement om niet vals te spelen via koolstofcompensatie, maar om de nodige inspanningen in Ierland zelf te leveren om te komen tot reducties in broeikasgasemissies. De minister van milieu ondertekende een engagement waarbij de woorden "niet door koolstofcompensatie" doorstreept waren.

Molly Walsh, campagnevoerder van FoE Ierland, zei: "Er was veel bedrijvigheid en energie in de zaal en alle aanwezige parlementsleden voelden dit. Zo weten zij nu dat zelfs in tijden van jobcrisis en economische problemen er veel mensen nog bezorgd zijn om de klimaatverandering"

www.foe.ie

Vraag om gerechtigheid voor de activisten die in Oaxaca vermoord zijn

Op 27 april kwamen de Mexicaanse activist Beatriz Carino en haar Finse collega Jyri Jaakkola om in een gewelddadige aanval op de mensenrechtencaravaan waar ze aan deelnamen toen deze door Oaxaca, Mexico, reisde. De aanval werd uitgevoerd door paramilitairen en liet ook andere gewonden achter, en vragen over nog vermiste mensen. Het konvooi van zo'n 30 Mexicaanse en Europese journalisten en waarnemers op het vlak van mensenrechten reisde naar San Juan Copala, een dorp met Trique inheemse volkeren, dat zichzelf autonoom heeft verklaard. De fatale aanval schokte FoE activisten in Mexico, Finland en wereldwijd. In Helsinki werd een herdenkingsdienst gehouden voor de Mexicaanse ambassade en een andere ging door in Turku op het fair trade schip Estelle, waar Jyri bij betrokken was. De Europese Unie heeft de federale en lokale autoriteiten in Mexico opgeroepen om alles in het werk te stellen voor het identificeren, arresteren en naar het gerecht brengen van hen die voor deze moorden verantwoordelijk zijn.

Duits protest tegen kernenergie met een 120 km lange menselijke ketting

Friends of the Earth Duitsland en andere tegenstanders van kernenergie vormden een 120 km lange menselijke ketting tussen verschillende reactorsites in Duitsland. Hiermee protesteerden ze tegen de plannen van de regering om de duur van het functioneren van de kerncentrales te verlengen. Zo'n 120.000 activisten vormden arm in arm een ketting tussen de noordelijke steden van Brunsbüttel en Kruemmel, doorheen de stad Hamburg.

"Vandaag zal er over heel het land een kettingreactie van protest en verzet ontspringen als de regering haar kernenergiebeleid niet terugdraait" zeiden de organisatoren in een verklaring.

De centrumrechtse regering van kanselier Angela Merkel wil de levensduur van de kerncentrales verlengen, hoewel politici van mening verschillen over het aantal jaren. Suggesties schommelen tussen 8 en 20 jaar. De regering wil in oktober een overeenkomst bereiken over een ruimer nationaal energieplan, waarin kernenergie een rol zal spelen naast andere brandstoffen en hernieuwbare energiebronnen. www.bund.net/bundnet/themen_und_projekte/atomkraft/aktiv_werden/kettenreaktion/

Internationale Friends of the Earth fotowedstrijd 2010: de winnaars zijn bekend

Meer dan 700 foto's werden ontvangen uit 46 landen wereldwijd, zowel van amateur- als van beroepsfotografen en ingedeeld in twee categorieën: 'Handelen in solidariteit', en 'Bewegingen voor verandering'. Ze werden beoordeeld zowel op hun technische verdiensten als op de relevantie voor het thema van de wedstrijd. De fotowedstrijd werd voor de eerste keer uitgevoerd in samenwerking met onze bondgenoten Via Campesina en de Beweging voor slachtoffers van de klimaatverandering (Movement of Victims Affected by Climate Change).

De fotogalerij van de winnaars vind je op www.foei.org/en/get-involved/photo/2010-winners

Foto: FoE Duitsland

Duitsland, 24 april 2010: 120 km lange menselijke ketting tegen de verlenging van de werkingsduur van kerncentrales.

Jatropha is geen mirakelbrandstof

Met de groei van de Indische economie stijgt ook de energievraag snel en de Indische regering kijkt naar andere voorraden, waaronder agrobrandstoffen. Dit zijn van landbouwproducten gemaakte brandstoffen, ook wel, nogal misleidend, biobrandstoffen genoemd. De jatropha plant is een struik afkomstig uit Zuid-Amerika die in droge gebieden groeit en olierijke zaden produceert. De plant werd geïdentificeerd als een ideale bron van biodiesel, en als doel werd gesteld dat 20% van de dieselconsumptie zou moeten vervangen worden door olie uit jatropha tegen 2017.

Omdat het geen voedingsgewas is, werd gesteld dat jatropha geen invloed zou hebben op de voedselvoorziening. Volgens de regering zou het jobs creëren in landelijke gebieden en de ontwikkeling ondersteunen. In een nieuw rapport van FoE Europa wordt de impact onderzocht van deze jatrophadoelstellingen op de landelijke gemeenschappen, met focus op de staat Chhattisgarh, een gebied waar traditioneel rijst geteeld wordt en waar jatropha werd geïntroduceerd. Uit het rapport blijkt dat duizenden inheemse mensen en mensen uit lagere klassen gedwongen waren om hun gronden te verlaten, waar ze sedert generaties in leven en van afhankelijk waren. Zonder hen te consulteren en zonder hun akkoord, werden de gronden, traditioneel gebruikt door sommige van de armste Indische gemeenschappen voor het grazen van vee en voor subsistentielandbouw (landbouw voor gebruik in de eigen familie, om te overleven), hen afgenomen en beplant met jatropha. Zij die zich ertegen verzetten kregen vaak te maken met brutale repressie en gerechtelijke strijd.

Het rapport vind je op

www.foeeurope.org/agrofuels/jatropha_in_india.pdf

Foto: "DIRE-LOT" n° 87, maart-april 2001

Schietterrein te Gramat. De witte koepel (superdoos) moet vermijden dat DU-stofdeeltjes vrijkomen in de buitenlucht.

Campagne tegen uraniumwapens, ook in Frankrijk

Willem Van den Panhuysen

Op 5 november 2010 zal de Belgische Coalitie Stop uraniumwapens! deelnemen aan de internationale actiedag voor een wereld zonder uraniumwapens. NGO's in Frankrijk hebben reeds aangekondigd begin november actie te voeren tegen schietoefeningen met uraniumwapens in Bourges (Cher). Op het schietterrein van het Établissement Technique de Bourges et Surveillance armement (ETBS) worden projectielen – die verarmd uranium (DU, depleted uranium) bevatten – getest voor gebruik in Franse

oorlogstanks. De ballistische schiettesten gebeuren in open lucht en de projectielen eindigen hun traject in het zand. Volgens de Direction Générale pour l'Armement worden er veiligheidsmaatregelen getroffen. Volgens militaire woordvoerders wordt er nooit getraind met DU bevattende kogels op harde doelwitten. Het ETBS-schietterrein bestaat sinds 1872. Veel inwoners van Bourges stellen de testen met DU-wapens niet in vraag omdat ze in de lokale wapenfabrieken MBDA en Nexter werken. Het ETBS heeft 800

mensen in dienst. Inwoners van Bourges die bezorgd zijn over de gevolgen van het testen van DU-munitie hebben zich verenigd in het Collectif Alert au UA! (www.mvtpaix.org). In tegenstelling tot Bourges is er in Gramat reeds langer sprake van ongerustheid onder de omwonenden van het schietterrein van het Centre d'Études Atomique de Gramat dat gelegen is in het hart van het Parc Régional des Causses du Quercy, op enkele kilometers van Gramat (Lot). Er werd een vereniging opgericht om de lokale bevolking van Gramat te waarschuwen voor de risico's die verbonden zijn aan het gebruik van DU. DU-projectielen die inslaan op een pantserplaat veroorzaken het ontstaan van aerosolen van heel kleine kankerverwekkende metaaldeeltjes.

Lees ook het artikel "Franse testen met uraniumwapens besmetten het milieu" op www.motherearth.org > verarmd uranium.

Ontbossing van de tropische wouden tegengaan: enkel met inspraak en deelname van inheemse en lokale bewoners

Lieve De Kinder

Ontbossing van de tropische wouden draagt bij tot 12 à 17 procent van de wereldwijde emissies van broeikasgassen.

Begin juni kreeg het REDD programma (Reducing Emissions from Deforestation and Forest Degradation, vert. Vermindering van Ontbossing en degradatie van de bossen) een vliegende start met de belofte van een aantal geïndustrialiseerde landen om samen 4 miljard dollar ter beschikking te stellen, voor naties met tropisch woud, in ruil voor het behoud van dit woud. Voor de geïndustrialiseerde landen is dit een middel om hun CO2 rekeningen in orde te krijgen, in plaats van de eigen emissies van broeikasgassen te verminderen.

Voor Friends of the Earth moeten geïndustrialiseerde landen hun emissies verminderen in eigen land en niet door via REDD of het zogenaamde Clean Development Mechanism (vert. Mechanisme voor niet-vervuilende Ontwikkeling) het recht te kopen om te blijven vervuilen met broeikasgassen.

Friends of the Earth wil de bossen uit de handel halen. Een tropisch woud is een intensief interactief systeem tussen dieren en plantensoorten dat het resultaat is van een eeuwenlange evolutie. Tot dit interactief systeem behoren ook vaak reeds generaties lang de lokale bewoners. Een tropisch woud kan niet tot een marktwaarde, nl de bijdrage aan de CO2 reductie, herleid worden. De bescherming van bossen moet gebeuren met respect voor de lokale inheemse gemeenschappen en andere bosbewoners. Friends of the Earth stelt ook duidelijk dat het beschikbaar stellen via REDD van financiële middelen voor plantages van bomen, een valse oplossing is voor de klimaatcrisis. Dergelijke plantages zijn op geen enkele wijze met tropisch woud te vergelijken. Daarom pleit FoE er voor dat lokale gemeenschappen de bossen kunnen ondersteunen, waarbij de rechten van de inheemse en andere bewoners gerespecteerd worden en zij hun rol verder kunnen spelen als behoeders van het woud, zonder dat dit via REDD moet. Hierdoor

worden de bossen niet meer gereduceerd tot hun marktwaarde als bijdrage aan de CO2 reductie. Bovendien wordt op deze manier ook tegemoet gekomen aan andere doelstellingen, met name effectieve participatie van de lokale gemeenschappen, erkenning van de grondrechten van inheemse groepen en het overlaten van het beheer van het bos aan de lokale gemeenschappen, die op duurzame wijze van het bos leven.

Het recente onderzoeksrapport Inhibition of Amazon deforestation and fire by parks and indigenous reserves (vert. Verhinderen van ontbossing en branden in de Amazone door parken en inheemse reservaten) van D. Nepstad e.a. toont aan dat de meest effectieve manier om ontbossing tegen te gaan is om de inheemse bewoners van het woud verder hun traditionele levenswijze van behoeders van het woud te laten voortzetten en dus hun grondgebied te respecteren. Op deze wijze worden de wouden beter beschermd dan bijvoorbeeld door ze een bestemming te geven als puur natuurreservaat, zonder inheemse bewoners.

Dichter bij huis zien we het voorbeeld van de inspanningen van de lokale gemeenschap rond het Lappersfortbos, zoals beschreven op pagina 5.

Agenda 2010

> voor meest recente info, zie
www.moederaarde.be

Zo 15 augustus FoE op de Paulusfeesten
in Oostende (Zie pagina 5)

Do 29 juli tot en met 4 augustus
klimaatactiekamp in Luik (Zie pagina 4)

Do 23 september Betoging tegen de EU
defensietop, Gent.

Vr 24 september tot en met 3 oktober
Vlaamse vredesweek

Om geen nummer te
moeten missen van het
Friends of the Earth
Bulletin: Wordt lid van
Friends of the Earth. Alle
info op p2.

Vr 5 november Brussel, Internationale
actiedag voor een wereld zonder urani-
umwapens (Zie pagina 7)

Zo 21 november bosaanplanting
Lappersfort Zuurstofbos in Oostende
(Zie pagina's 4 en 5)

Fossiele brandstoffen afbouwen, nu meer dan ooit!

Lieve De Kinder

De ramp met het diepzee olieboorplat-
form *Deepwater Horizon* in de Golf van
Mexico toont nog eens aan hoe gevaarlijk
en vervuilend fossiele brandstoffen zijn.
De niet aflatende energiehonger en de
winsthonger van oliebedrijven brengen mee
dat, nu de meest toegankelijke oliebron-
nen opraken, men meer risico's loopt bij
het aanboren van de minder toegankelijke
bronnen. En hoe grootschaliger de instal-
latie, hoe omvattender de ramp. Cynisch is
dat in de vergunningsaanvraag van British
Petroleum voor *Deepwater* een dergelijke
ramp als onmogelijk werd beschreven.

De menselijke, sociale, economische en
ecologische gevolgen van de ramp zijn
enorm. Toch is deze ramp slechts de top
van de ijsberg. In Nigeria is bij voorbeeld
de situatie veel erger. In de Nigerdelta wo-
nen de mensen reeds gedurende decennia
met oliecatastrofes. Door deze ramp wordt
nog maar eens duidelijk hoe dringend de
noodzaak is om resoluut voor een nieuwe
energiepolitiek te kiezen, met gezamenlijke
inspanningen voor energiebesparing en het
inzetten van hernieuwbare energiebronnen.

De risicomaatschappij

We zijn als maatschappij meer en meer
afhankelijk geworden van complexe en
risicovolle technologieën. Een aantal
wetmatigheden kwamen steeds terug
bij grote industriële rampen waaronder
grote olielekken (*EXXON Valdez* en recent
Deepwater Horizon), chemische rampen
(Seveso), nucleaire rampen (Tsjernobyl).
De betreffende grote bedrijven onderschat-
ten de risico's op voorhand telkens bewust.
Ze volgen niet systematisch de best be-
schikbare technologie, maar wel die van
de minimale wettelijke verplichtingen. Wat
Deepwater Horizon betreft, blijkt bovendien
dat ook laks omgegaan werd met de eigen
interne veiligheidsmaatregelen; de pro-
ductie moet immers kunnen verder gaan.
De communicatie door deze bedrijven is
steeds gericht op het minimaliseren van de
eigen verantwoordelijkheid, het bagatellise-
ren van de schade, het weigeren van een
debat met onafhankelijke wetenschappers
en het wegdrukken van de meer kritische
stemmen. De betreffende sector laat de
gemeenschap maximaal opdraaien voor
de schade. De overheid en de bevolking
vertrouwen teveel op experts, die echter
vaak verbonden zijn met de bedrijven. De
overheid schiet pas in gang om een nieuwe
wetgeving op te stellen nadat een ernstig
ongeval heeft plaatsgegrepen. Er wordt
geen tijd genomen voor het vastleggen, op
democratische wijze, van regels waarbin-
nen we in technologische toepassingen
bepaalde risico's aanvaardbaar achten. Er
zou veel strenger moeten opgetreden wor-
den als de regels met de voeten getreden
worden.

Bron: Deze tekst over de risicomaatschappij
is een samenvatting van de bespreking
door Hans Bruyninckx in *De Morgen* van
het boek *The Risk Society* van de Duitse
socioloog Ulrich Beck.

Zoeken we jou?

Wil je Friends of the Earth een handje
helpen? Geïnteresseerd in klimaat, milieu
en sociale thema's? Het festivalseizoen
komt eraan en we zijn nog op zoek naar
vrijwilligers om ons te helpen op diverse
infostands tijdens de zomermaanden.
Ook vrijwilligers om het kantoor in Gent
te ondersteunen, zijn meer dan welkom!
Interesse? Neem contact op met Jana via
stands@motherearth.org

Israëlische aanval op Free Gaza Flotilla - FoE eist gerechtigheid

FoE is geschokt door de Israëlische
aanval, in internationale wate-
ren, op de Free Gaza Flotilla en door de
voortdurende onrechtvaardigheid voor de
mensen in Gaza.

We ondertekenden met FoE de petitie
op www.gaza-free.be, gericht aan de
Belgische regering en de EU, met als eisen:

- een stopzetting van de illegale blokkade
van Gaza;
- het nemen van diplomatieke, politieke
en economische sancties tegen Israël
zolang de blokkade van de Gazastrook en
de bezetting van de Palestijnse gebieden
voortduurt; en om binnen de Europese Unie
initiatieven te nemen voor de opschorting
van de Associatieakkoorden met Israël;

- de oprichting te ondersteunen van een
onafhankelijke onderzoekscommissie naar
de aanval op de vloot;
- de teruggave te eisen van de schepen en
goederen van de deelnemers die in beslag
zijn genomen;
- er voor te zorgen dat de in beslag geno-
men humanitaire goederen worden bezorgd
aan de inwoners van de Gazastrook.